

“Les vegueries i la llei electoral han d'anar de bracet”

El conseller de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya, Jordi Ausàs (la Seu d'Urgell, Alt Urgell, 1960), parla de la llei de consultes populars i la de transició a les vegueries, ara que ha tornat d'un viatge oficial al Quebec.

Al debat de política general d'aquesta setmana s'ha de parlar de l'ordenació del territori i de la transició de províncies a vegueries. Hi ha acords sobre aquest punt, que s'arrossega des de fa tant de temps?

—Sí que s'arrossega des de fa molt de temps. Per això, si volem arribar a bon port cal un ampli consens, no tan sols entre els partits polítics, sinó també entre les institucions. Perquè, tot i poder tenir el mateix color polític, si ets al capdavant d'una institució o d'una altra es poden tenir visions diferents. Hem fet una feina important, per això. No és casual que aquest estiu mateix, el president de

la Diputació de Lleida hagi defensat la creació de la vegueria de Lleida i la del Pirineu: Això no ho havia fet mai un president de la Diputació de Lleida! I el president de la Diputació de Tarragona, per aquelles mateixes dates, també ha demanat que s'aprovi com més aviat millor la llei de governs locals per crear la vegueria de les Terres de l'Ebre i la del Camp de Tarragona. I el president de la Diputació de Barcelona s'ha mostrat a favor d'organitzar el país en vegueries. No és casual. Sorgeix d'aquest esperit de consens que anem treballant. Fruit d'aquest consens, el govern també va aprovar la memòria d'aquesta llei, que permet de redactar

l'avantprojecte, que va molt avançat i discutim amb partits i institucions.

Hi ha detractors d'aquesta nova organització territorial que es pensaran que això complicarà la vida de la gent, però estem convençuts que amb aquests instruments podrem apropar l'administració als ciutadans, reconèixer uns territoris determinats que històricament ho han demanat i lligar tot això amb el catalanisme polític —que sempre ha estat renyit amb l'administració provincial.

—Parleu de consens, però hi ha iniciatives que impulsen una distribució de vegueries diferent de l'anunciada. És el cas dels defensors d'una vegueria del Penedès, a la qual s'han adherit molts ajuntaments de la zona.

—Sí, sí, sí. Hi ha gent que demana la vegueria del Penedès, hi ha gent que demana una vegueria de l'Alt Ter, que inclogui Ripoll i Vic, i gent que demana més modificacions comarcals basant-se sempre en realitats molt respectables. Totes seran escoltades pel govern. Però sí que és veritat que, per fer realitat el nou mapa, cal consens. Sense consens no podem començar. I és clar que, amb set vegueries, hi ha consens de tots els partits. Nosaltres, en aquestes lleis, no direm quantes vegueries hi haurà ni quines seran. Serà un marc legal obert de la mateixa manera que la Constitució, que no parla de quantes comunitats autònomes hi ha a l'estat espanyol, sinó que estableix el procediment per a esdevenir comunitat autònoma. Des d'aquest punt de vista, el que hem de fer és arrencar.

—Fa dues setmanes va parlar d'aquestes lleis i de la transició de diputacions a vegueries amb la ministra espanyola d'Administracions Públiques, Elena Salgado. També cal el consens estatal o se'ls exigeix el compliment de l'Estatut?

—No seríem seriosos si diguéssim que només depèn de nosaltres i que

només afecta les nostres competències. No és així. Cal arribar a un acord amb l'estat si de veritat volem tirar endavant. Si tenim una actitud agosarada i de tot o res, potser no podrem arribar a acords amb l'estat i el procés pot quedar blocat. En què hem d'arribar a acords? En el fet que hi pugui haver modificacions que toquen límits provincials —i això vol dir que caldrà una llei orgànica—; en el finançament de les vegueries (ara hi ha quatre diputacions i caldrà finançar set vegueries); i en el règim electoral de les vegueries. La reunió va ser molt profitosa. La ministra es va mostrar partidària —com no podia ser altrament, però ho va voler expressar— del compromís de desplegar totalment l'estatut en matèria d'ordenació territorial.

—El finançament local és una altra gran qüestió prevista per a aquest debat de política general. Veient com va la negociació del finançament autonòmic, que és l'avantsala del finançament local, com planteja la conselleria el finançament dels ajuntaments?

—Hem parlat i parlem amb la Federació de Municipis i amb l'Associació Catalana de Municipis; hem constituït amb el Departament d'Economia i Finances una comissió per a elaborar conjuntament la llei de finances locals i caminem en aquesta direcció. Però sí que hi ha una realitat dura: el sistema de finançament no s'ha tocat mai en tota la democràcia. La fórmula per a finançar els ajuntaments és la mateixa que hi havia abans de la democràcia. I no rutila. I l'hem de posar en pràctica tenint en compte que els ajuntaments avui tenen moltíssimes més competències i necessitats que no tenien. La gent sap que aquesta administració és la propera i el veí s'hi adreça per exigir guarderies. Enlloc no diu que sigui competència municipal tenir guarderies i que tota la canalla dels pobles del país tinguin assegurada una plaça de guarderia. En les qüestions de serveis socials, en l'àmbit de la cultura, en molts aspectes, els ajuntaments ofereixen un nivell de qualitat altíssim que ha de ser compensat econòmicament, però no de manera arbitrària, sinó regulada per llei. Per a garantir el finançament

“Pot passar que molts ajuntaments tinguin ingressos molt limitats i no puguin assumir els capítols de personal i funcionament”

que els ajuntaments necessiten, convé que l'estat s'aprimi. No aconseguirem el finançament que hem de menester per als nostres ajuntaments

si l'estat es vol continuar reservant el percentatge de recursos que té.

—Però sembla que a l'estat les coses van cap a un altre costat. Tant

PP com PSOE teoritzen sobre una nova necessitat de descentralització que entenen de l'autonomia cap als ajuntaments, no de l'estat cap als ajuntaments. No s'acabarà aprimant el finançament autonòmic per dalt, per l'estat, i per baix, pels ajuntaments?

—Per això hem de desvincular —i a Catalunya ha quedat molt clar— el finançament autonòmic i el finançament local. No fem la caricatura dels ajuntaments que havien après a viure de la construcció i s'havien acostumat a funcionar d'aquesta manera... Hi ha de tot, però no és aquesta la realitat més estesa. El que han fet els ajuntaments en una època de certa bonança ha estat endreçar una mica la casa: oferint més bons serveis als ciutadans, augmentant el capítol 1, el de personal —amb formació i més gent dedicada a aquells serveis d'atenció als ciutadans. I ara ens podem trobar que molts ajuntaments tinguin uns ingressos molt limitats i no puguin assumir els capítols 1 i 2 de personal i funcionament. No hi haurà manca d'inversions perquè el Departament de Governació ha girat la realitat municipal com un mitjó: amb el Pla Únic d'Obres i Serveis —que és l'eina més important de cooperació local— fa una aportació de recursos econòmics als ajuntaments per a inversions en les obres estructurals com mai no hi havia hagut. Com mai. Amb el conseller Carretero, el conseller Puigcercós i ara. Això ho ha reconegut tothom, independentment del color polític. Hem triplicat, quadruplicat, quintuplicat els fons de cooperació, el suport importantíssim a tots els ajuntaments, però especialment als petits i mitjans, perquè és l'única manera que tenen de fer inversions. Els ajuntaments no tindran dificultats en inversions per a l'enllumenat o per a una portada d'aigües, però pot passar que tinguin veritables dificultats amb els capítols de personal i de funcionament.

—Ara torneu del Quebec, on heu anat en viatge oficial i, precisament, heu examinat els models de finançament local d'allà. Què n'heu après?

—Des del punt de vista de l'organització territorial, com a país, i des del punt de vista local, de compe-

tències del món local i finançament d'aquests ajuntaments, és un model completament diferent. Aquí, a les comunitats autònomes no ens permeten de regular el règim jurídic, el règim financer o el règim electoral dels municipis. El model canadenc dona als estats federats una competència exclusiva i real sobre el règim local. El Quebec regula el règim jurídic, financer o electoral. Però també hem conegut el model electoral d'allà en un moment en què el Departament de Governació impulsa la llei de consultes populars.

—Aquesta llei s'aprovarà durant aquest exercici?

—Sí. Aquesta és la voluntat, perquè a més no és una qüestió capriciosa del Departament de Governació o del partit a què pertanyo, sinó que és un mandat de l'Estatut. Per tant, l'Estatut ens atorga competències en matèria de consultes populars i les hem d'aprofitar. Jo, com a conseller, segurament voldria que aquestes competències anessin molt més enllà, però ens permeten de fer coses que abans no podíem fer.

—La llei permetrà un referèndum d'autodeterminació?

—Els pobles han de decidir el seu futur i a ningú no li ha de fer por que es consulti la ciutadania.

—Amb el pla Ibarretxe hem vist que a l'estat sí que li fa por...

—Dit això... L'estatut basc no preveia en absolut, a cap article, la possibilitat de crear una llei de consultes populars. L'estatut català, sí. Partim d'una altra realitat que és la que ens permet d'estirar el fil i fer aquesta llei de consultes populars que, bàsicament, es basa en l'article 122 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i diu que Catalunya pot organitzar i convocar consultes i referèndums sabent que l'estat haurà d'autoritzar, cada vegada, la consulta en qüestió. Però tenim un bon recorregut per a poder treballar, podem fer consultes sobre totes aquelles qüestions que afecten les nostres competències i els nostres interessos. Consultes populars i referèndums, tot és la mateixa cosa. El referèndum és una modalitat de consulta.

—Permetria de plantejar una pregunta sobre l'autogovern de

Catalunya que després podria ser rebutjada per l'estat?

—Efectivament. Però nosaltres podem convocar i organitzar. Això no és una qüestió menor. Els podem demanar l'opinió sobre qualsevol qüestió.

—I la llei electoral, de la qual es parla cada legislatura i encara no s'ha fet, s'acabarà fent?

—Esperem que sí. Jo, només d'arribar a aquest departament, vaig adreçar una carta al president del Parlament de Catalunya i als presidents i presidentes dels diversos grups parlamentaris convidant-los a constituir com més aviat millor la ponència parlamentària que ha de redactar aquesta llei electoral de Catalunya. El Departament de Governació va encarregar un informe sobre la llei electoral al professor Colomer i es va crear una comissió d'experts, que ja eren triats pels partits polítics, de manera que en aquella comissió ja vivien i tenien veu totes les sensibilitats polítiques. Ja va ser un esforç de consens important. És un informe molt rigorós i ambiciós que darrere de cada capítol fa un seguit de propostes que, a la pràctica, si hom els dona forma d'articulat, ja conformen una llei. Es va presentar al Parlament i es va convidar a fer en comissió parlamentària, no pas per caprici, sinó perquè aquesta llei demana dues terceres parts del Parlament. La manera, per tant, és que sorgeixi en ponència. Si no, és difícil d'atènyer el consens necessari. Aquesta llei s'hauria d'aprovar. A Catalunya, de vegades, ens mirem el melic amb moltes coses. En aquesta no ho podem fer de cap manera. Som l'única comunitat de l'estat que no té llei electoral. I la llei electoral va molt lligada a l'organització territorial del país. I aquest dibuix del país en vegueries, entenc, per sentit comú, ha d'anar de bracet amb les circumscripcions electorals, també. Un senyor de les Terres de l'Ebre, a les eleccions nacionals al Parlament de Catalunya, ha de poder elegir els seus representants per les Terres de l'Ebre, no els de la circumscripció de Tarragona. El contrari seria una gran contradicció.

*Alex Milian
Enric Rimbau*